

Sortu: Minority Report 2011

The Minority Report és un relat curt de ciència-ficció publicat el 1956 per Philip K. Dick —i convertit en pel·lícula l'any 2002 per Steven Spielberg— on es presenta una futura policia, anomenada PreCrim, que deté i empresona als sospitosos de manera preventiva abans que puguin tenir ocasió de cometre cap fet delictiu. I ho fan sense disposar de cap mena de prova, basant-se únicament en les facultats precognitives de tres mutants, que són capaços de *preveure* els crims abans que no es produeixin.

A banda d'ésser una narració d'una gran força i més que entretinguda —característica que, malgrat alguns canvis introduïts, manté el film— el més gran encert de *The Minority Report* és el de plantejar un debat d'arrel filosòfica sobre els difusos límits de la llibertat i la seguretat. Cal sotmetre la llibertat a la seguretat? Fins a quin punt és lícit, moralment parlant, detenir i encarcerar persones que no han comès cap delictiu —o que, en el millor dels casos, *encara* no l'han comès. Que *encara* no ha comès i que, per tant, *podria no cometre*! El dilema és evident: és pot castigar algú per allò que no ha fet? Es pot imposar una condemna penal *preventivament*?

El quid de la qüestió el situa amb escaiença Witwe, un dels personatges de l'obra. Es pregunta si aquest sistema de PreCrim no presenta alguns “desavantatges legals” insuperables: ja que s'arresta “persones que no han violat cap llei”. A la qual cosa Jad, un dels seus companys, respon: “Però ho faran!”.

Mentre l'un planteja un dubte existencial, convertint el dubte i la interrogació constant en la base del coneixement i de l'existència humana, l'altre prefereix resoldre el problema ignorant-lo. Pel fet que s'hagi previst un crim, aquest s'ha produir *necessàriament*? Els fets i les situacions estan predeterminats o bé podem intervenir per canviar-los? El que és el mateix: determinisme o llibertat? Som esclaus o artífexs del nostre destí? Existeix el lliure albir?

En aquest debat, l'opinió de Jean-Paul Sartre no podia ésser més diàfana: «[...] *il n'y a pas de déterminisme, l'homme est libre, l'homme est liberté. Si, d'autre part, Dieu n'existe pas, nous ne trouvons pas en face de nous des valeurs ou des ordres qui légitimeront notre conduite. Ainsi, nous n'avons ni derrière nous, ni devant nous, dans le domaine lumineux des valeurs, des justifications ou des excuses. Nous sommes seuls, sans excuses. C'est ce que j'exprimerai en disant que l'homme est condamné à être libre.* * » (*L'Existentialisme est un Humanisme*)

Malauradament, sembla que l'alta justícia (colonial) de l'estat espanyol *encara* creu en el determinisme: tot i que l'article 3.B dels seus estatuts indicava expressament que la seva formació política “*durà a terme la seva activitat des del rebuig de la violència com a instrument d'acció política o mètode per a l'obtenció d'objectius, qualsevol que sigui la seva naturalesa; rebuig que, obertament i sense embuts, inclou a la organització ETA*”, la sala 61 del Tribunal Suprem va prohibir ahir la inscripció de SORTU al registre de partits polítics.

El PreCrim i la justícia preventiva, doncs, convertits en mètode de conducta! Quina millor manera de confirmar i validar el que estableix l'article 1.1 de la *Constitución*: «Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic *la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític.*»

dijous, 24 de març del mmxi

* Traducció: «[...] *no hi ha determinisme, l'home és lliure, l'home és llibertat. Si, per altra part, Déu no existeix, no ens trobem pas al nostre davant valors o ordres que legitimaran la nostra conducta. Així, no tenim ni darrera nostre, ni davant nostre, en el domini lluminós dels valors, justifications o excuses. Ens trobem sols, sense excuses. El que jo expressaria dient que l'home està condemnat a ésser lliure.*»

© Cesc Serrahima 2011

www.racodelaparaula.com

Informació sobre els drets

